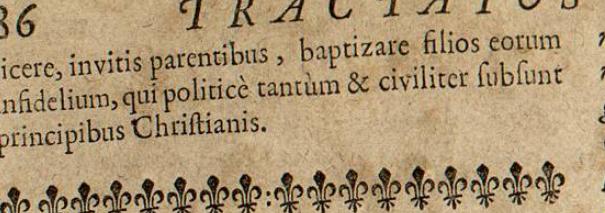

licere, invitatis parentibus, baptizare filios eorum infideliū, qui politice tantum & civiliter subsum principibus Christianis.

CAPUT VII.

Necessitas Baptismi.

1. Caietanus hic quæst. 68. artic. 2. docet, de ciente oportunitate baptizandi parvulos, votum baptismi à parentibus, vel ab aliis concepsum, eis sufficere ad salutem, præcipue cum aliquo signo exteriori. Quod ibidem sic explicat: *Debet in tali casu parens signo crucis infans cum invocatione Trinitatis munire, sicut Deo offerre morientem, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.* Et super artic. 11. ejusdem questionis hæc scribit: *In articulo undecimo occurrit scribendum & consequenter dicendum (sub correctione tamen) parvulos in maternis ueris periclitantes, posse salvare per Sacramentum baptismi, non in re sed in uoto suscepimus, cum aliqua benedictione prolixi, seu oblatione ipsius ad Deum, cum invocatione Trinitatis.* In eandem sententiam inclinat Joannes Gerson Cancellarius Parisiensis, in serm. de nativitate B. Virginis, habito in Concilio Constantiensi, & Gabriël in 4. dist. 4. quæst. 2. artic. 3. dubio 2. & nonnullos Recentiores eam existimare probabilem, testantur Serra hic artic. 2. & Caramuel in Theologia fundamentali cap. 7. fundam. 64. Ceteri tamen Theologi illam ut erroneam rejiciunt, quia Joan. 3. lata fuit hæc lex generalis à Christo: *Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu Sancto, non potest introire in regnum Dei;* quando vero constat de lege generali, nisi constetur etiam de privilegio derogante, nullum censetur hujusmodi privilegium: Sed non constat nobis de privilegio illo Cajetani, derogante legi generali baptismi; immo potius oppositum ex traditione Ecclesiæ, ex Conciliis, & SS. Patribus colliguntur: Ergo nullum & fictitium tale privilegium censeri debet. Minor probatur quantum ad singulas partes. Et in primis quod tale privilegium sit contra traditionem Ecclesiæ, ex eo patet, quod illa nunquam inter sua membra numeravit infantes, qui baptismo fluminis vel sanguinis renati non essent in Christo, eisque mortuis semper negavit sepulturam in loco sacro. Unde Augustinus de orig. anim. cap. 9. dicit *neminem fieri membrum Christi, nisi vel baptizante in Christo, vel morte in Christo.* Quod vero repugnat Conciliis, constat ex Florentino in decreto Eugenij, ubi sic dicitur: *Cum per primum hominem mors introierit in universos, nisi ex aqua & Spiritu Sancto renascimur, non possumus, ut inquit veritas, in regnum celorum introire.* Et ex Tridentino sess. 6. cap. 4. ubi describens justificationem imp̄i, ait esse translationem à statu in quo homo nascitur filius, in statum gratiae & adoptionis filiorum Dei: *qua quidem translatio, post Evangelium promulgatum, sine lavacro regenerationis, aut ejus uoto, fieri non potest.* Unde cum parvuli, ut potè usi rationis carentes, non sint capaces voti seu desiderij baptismi, manifestum est, eos, juxta Tridentinum, non posse sine actuali susceptione baptismi salvare. Idem passim docent SS. Patres: Ambrosius enim lib. 2. de Abraham cap. ultimo, explicans verba illa Christi, *Nisi quis renatus fuerit, subdit:* *Vtique nullum excipit, non infantem, non aliqua prævenientia necessitate.* Augustinus lib. 1. de peccat. meritis cap. 23. *Nulla ex nostro arbitrio, præter baptismum.*

2. Obijices primò cum Cajetano: *In antiqua lege, cum puer ante octavum diem, in quo solebat fieri circumcisio, periclitabatur, sufficiebat illi ad salutem, remedium seu Sacramentum in lege naturæ ordinatum pro salute parvolorum, nimis fides parentum, aliquo signo exteriori & sensibili manifestata, quod enim (inquit Gregorius) apud nos valet aqua baptismi, hoc egit apud veteres pro parvulis sola fides:* Ergo similiter, immo & à fortiori, poterit in lege Evangelica idem remedium adhiberi parvulis quibus non potest applicari baptismus: alioquin in lege gratia esset arcta pro parvulis via salutis, & difficultior redditæ, quam in lege naturæ, vel Mosaica, illique essent deterioris conditionis, quam isti.

Respondeo, concessio Antecedente, negando Consequentiam & paritatem. Ratio discriminis est, quia cum in lege Moysis Deus prohibuerit circumcidere pueros ante octavum diem, necesse erat, ut illis ante illud tempus periclitantibus, aliud remedium relinquere applicandum, nimis Sacramentum legis naturæ. Nunc vero quia sic Sacramentum baptismi instituit, ut non prohibuerit illud applicare parvulus statim ac in lucem edunatur, non mirum est, quod nullum aliud remedium pro ipsis reliquerit. Nec propterea via salutis pro parvulis arcta est & difficultior redditæ, quam in lege naturæ vel Mosaica: *Tum quia plures infantes salvantur in lege Evangelica, tota orbe diffusa, quam in lege naturæ, aut Mosaica, quo tempore vera fides in paucis inveniebatur. Tum etiam, quia baptismus ubiorem gratiam conferit, & citius ad gloriam perducit. Tum denique, quia aqua, quæ est materia baptismi, est valde communis, & facilius est abluerere, & quadam verba profere, quam signo sensibili adjungere aetum fidei supernaturalis, qui requirebatur ad remedium legis naturæ.* Addo quod tunc non poterat tam multis subveniri parvulis, sicut modo, quia tunc non nisi à fidelibus Sacramentum pro parvulis institutum adhiberi poterat, nunc vero etiam ab hereticis, paganis, & infidelibus, baptismus administrari potest, ut cap. 5. ostensum est. Unde absolute & per se loquendo, conditio parvolorum non est facta deterior, sed melior: licet per accidentem & secundum quid possit dici deterior respectu eorum, qui statim ab ortu ita subito moriuntur, ut nulla parentum diligentia possint baptismum recipere.

3. Obijices secundò, si in lege Evangelica nullū daretur remedium pro salute parvolorum, quibus non potest applicari baptismus, sequeretur quod voluntas autecedens, quā Deus vult omnes homines

DE BAPTISMO ET CONFIRMAT. 87

nes salvos fieri, ad illos parvulos non se extenderet, subindeque quod talis voluntas non esset generalis: Sed hoc dici nequit: Ergo nec illud. Sequela Majoris patet, nam per voluntatem illam antecedentem Deus dat media sufficientia ad salutem; alioquin talis voluntas non esset vera & sincera, sed fictitia & simulatoria. Unde D. Thomas in 1. dist. 46. qu. 1. art. 1. ait quod *hujus voluntatis effectus est ordo in finem salutis, & promoventia in finem, omnibus communiter proposita, tam naturalia, quam gratuita.* Ergo si Deus in lege Evangelica nullum reliquerit remedium pro salute parvolorum, quibus non potest applicari baptismus, illi non comprehenduntur sub voluntate antecedenti quā vult omnes homines salvos fieri.

4. Valsquez hujus argumenti difficultate oppressus, fatetur voluntatem illam antecedentem quam Deus habet de salute omnium, parvulos illos non comprehendere, subindeque Deum illis media ad salutem necessaria denegare: sed D. Augustinus lib. 4. contra Julian. cap. 8. docet expresse eos sub tali voluntate comprehendendi, & constat ex eo quod alias Christus omnium parvorum redemptor non esset, cum illius redemptio non excedat objectivè voluntatem generalem quam Deus habet de salute hominum, ut potè ex illa imperata.

5. Melius ergo responderetur, negando sequelam Majoris, ut enim voluntas antecedens quā Deus omnium hominum salutem desiderat, & generalis Christi redemptio, ad parvulos omnes extendantur, non requiritur quod de facto omnibus contulerit medium seu remedium quo peccatum originale in ipsis deleri possit, sed sufficit quod universaliter pro omnibus parvulis baptismus institutus fuerit, & omnibus oblatus & præparatus, & per merita Christi quoad sufficientiam obtentus. Unde quando dicitur quod Deus per voluntatem antecedentem, quā vult omnes homines salvos fieri, dat omnibus auxilia & media ad salutem sufficientia, distinguendum est: si ly dare accipiatur, prout significat idem quod præparare seu offerre in communi, concedendum est. Si ly dare accipiatur prout est correlativum ad accipere, & prout significat ipsam intrinsecam receptionem auxiliarium, vel actualem eorum applicationem, negandum. Non ergo eodem modo omnibus exhibentur media sufficientia ad salutem, ex vi illius voluntatis antecedentis, quā Deus vult omnes homines salvos fieri, sed diversimodè. Nos autem diversitatem istam taliter extendimus, quod aliquibus de facto applicandus provideatur baptismus, illis scilicet qui de facto lavato regenerationis abluuntur: aliis solùm ut proxime applicabilis per humanam diligentiam, illis videlicet quibus ob negligientiam hominum non fuit applicatus. Aliis denique, nec ut applicatus, nec ut aliquā diligentiā applicabilis, sed ut pro illis quantū est ex parte Dei institutus, & per merita Christi quoad sufficientiam obtentus; illis nimis in utero matris moriuntur, quibus nulla humana diligentia applicabilis est baptismus: tum quia non possunt subiecti operationi ministrorum Ecclesiæ, tum quia baptini non sunt capaces infantes nondum nati, renasci enim non potest nisi natus.

6. Dices, si nullum detur in nova lege pro parvulis in utero materno morientibus remedium pro peccato originali, humana diligentia applicabile, sequitur quod meritum Christi minus erit, quam Adam demeritum: Sed hoc dici nequit: Ergo nec illud. Sequela majoris patet, Adamus enim, meritus minus erit demerito Adami.

Respondeo hoc argumentum solum probare, meritum Christi in actu secundo esse secundum quid, & quoad extensionem, seu applicationem, inefficacius demerito Adami, quatenus scilicet hujus peccatum naturali propagatione in omnes de facto transfunditur, & meritum Christi iis tantum prodest quibus per certa media ab eius instituta applicatur. Cum quo tamen stat, meritum Christi esse absolutè efficacius in actu primo; & aliquo modo etiam in actu secundo, quatenus non tantum delet peccatum originale, sed etiam peccata actualia: item quatenus vi illius quibusdam conferunt bona supernaturalia, longè majora iis quæ Adami demerito fuerunt perdita.

CAPUT VIII.

Effectus Baptismi.

1. Tam varijs ac mirabilis sunt hujus Sacramenti effectus, ut merito Tertullianus lib. de baptis. cap. 3. exclamaverit: *Quot prodigia naturæ, quot privilegia gratia, quot solemnia disciplina, figura, præstabilitas, precatio, religio, aqua ordinaverunt!* Primus & præcipuus est remissio peccati originalis, & omnium actualium baptismi præcedentium: per baptismum enim Christianus fit novus homo, creatus in Christo Iesu, subindeque nihil in eo remanet de vetustate peccati. Unde Augustinus lib. 1. de peccat. meritis cap. 15. Generante carne tantummodo trahitur peccatum originale: regenerante autem spiritu, non solum originalium, sed etiam voluntariorum fit remissio peccatorum. Igitur per baptismum projectetur in profundum maris omnia peccata nostra, ut Michæas prædixerat, sicut olim in mari rubro immensi & extinti sunt omnes Ægypti. Quare Gregorius Magnus lib. 9. epist. 39. *Qui dicit peccata in baptimate funditus non dimitti, dicat in mari rubro. Ægyptios non veraciter mortuos.* Et D. Bernardus serm. 39. in Cantica, eandem figuram & similitudinem seu analogiam baptisimi cum mari rubro magis explicans, ait: *Ibi populus eductus de Ægypto, hic homo de seculo: ibi proterminus Pharaon, hic Diabolus: ibi subversur currus Pharaonis, hic carnalia & secularia desideria, qua militant adversus animam, obruantur, illi in fluctibus, isti in fluctibus: mari illi: amari isti.*

2. Secundus baptismi effectus est totius pœnae peccato debitæ plena remissio, absque satisfactio, subindeque patefactio aditus in regnum celorum, absque dilatione, si quis post baptismum sine novo peccato moriatur. De quo effectu Florentinum in decreto Eugenij sic habet: *Hujus Sacramenti effectus est remissio omnis culpe originalis & actualis: omnis quoque pœna que pro ipsa culpa debetur. Propterea baptizatis nulla pro peccatis præteritis injungenda est satisfactio, sed morientes antequam culpam aliquam committant, statim ad regnum celorum & Dei visionem perveniant.* Similiter Ambrosius ad Roman. 11. *Gratia Dei in Baptimate non querit gematum aut plantulum, aut opus aliquod,*